

KP aicina diskutēt par papildu regulējumu, kas noteiktu tiešsaistes platformu darbību

Publicēts: 23.12.2022.

[Informācija presei](#)

[Jaunumi](#)

[Tirgus uzraudzība](#)

Konkurences padome (KP) tiešsaistes platformu [tirgus uzraudzībā](#) konstatējusi to būtisko ietekmi uz konkurenci tirgū, secinot, ka godīgas konkurences nodrošināšanai Latvijā nepieciešams raisīt diskusiju par papildu regulējuma ieviešanu, kas noteiktu tiešsaistes platformu darbību un ar to saistītus pienākumus nacionālā līmenī. Vienlaikus šobrīd pastāvošie konkurences tiesību piemērošanas rīki digitālajai sfērai varētu nebūt pietiekami, lai noteiktu konkrēto tirgu un tiešsaistes platformu atrašanos dominējošā stāvoklī.

Veicot tirgus uzraudzību, KP pētīja tiešsaistes platformu darbību, koncentrējoties uz tirgus definēšanas kritērijiem konkurences tiesību kontekstā, kā arī vērtēja tiešsaistes platformu tirgus varas kritērijus. Tāpat KP veica sākotnējo novērtējumu tiešsaistes sludinājumu platformu tirgū Latvijā, iekļaujot gan horizontālās platformas, kas piedāvā vairāku kategoriju sludinājumu, piemēram, [ss.lv](#) vai [ss.com](#), reklama.[bb.lv](#), [pp.lv](#), gan vertikālās jeb specializētās platformas, kas specializējušās viena veida preču vai pakalpojumu kategorijās, piemēram, [auto24.lv](#) vai [city24.lv](#). Vienlaicīgi KP sniedza apsvērumus saistībā ar sociālo tīklu un iespējamo citu tirgus dalībnieku aizvietojamību tiešsaistes sludinājumu platformām.

Digitālo tirgu noteikšanas raksturīgie kritēriji

KP konstatēja, ka digitālajām platformām to raksturīgo pazīmju dēļ šobrīd ir nepietiekami ar tradicionālajiem tirgus definēšanas kritērijiem, kā arī nav iespējams pilnvērtīgi veikt cenu izvērtēšanas testus platformu aizstājamības noskaidrošanai, ņemot vērā, ka ne vienmēr platformu piedāvātie pakalpojumi ir maksas. Tāpat viena no digitālo platformu raksturīgajām pazīmēm ir tīkla ietekme, kas var būt gan tieša, gan netieša. Tiešā tīkla ietekme rodas, ja platformas pievilcība vienai lietotāju grupai palielinās, tādējādi pieaugot platformas lietotāju skaitam vienas lietotāju grupas ietvaros. Turpretī netiešā tīkla ietekme ir novērojama, ja, palielinoties lietotāju skaitam vienā platformas lietotāju grupā, palielinās citas lietotāju grupas lielums, piemēram, palielinoties nekustamā īpašuma sludinājumu lietotāju skaitam, kas apskata attiecīgos sludinājumus, vienlaicīgi palielinās arī nekustamo īpašumu sludinājumu ievietotāju skaits. Līdzīgi arī e-komercijas platformu kontekstā pārdevēji savas preces ir ieinteresēti tirgot platformās, kas ir populāras potenciālo pircēju vidū.

KP skatījumā, digitālo platformu tirgus varas noteikšanas kritēriji ir nepietiekami, tāpēc KP ir apskatījusi papildu kritērijus, kas ir būtiski, lai noskaidrotu platformas ietekmi tirgū. Papildu kritēriji tirgus varas novērtēšanai, kuri var būt būtiski, ir tiešā un netiešā tīkla ietekme, apjomradīti ietaupījumi, vienviesošanas (situācija, kurā lietotājs noteikta mērķa sasniegšanai izmanto vienu platformu) un daudzviesošanas (process, kurā lietotājs mijiedarbojas ar dažādām platformām) apstākļi, platformas lietotāju dati, inovācijas, pārslēgšanās izmaksas un ieslēdzošais efekts u.c. kritēriji atkarībā no platformas veida. Savukārt konkrētā tirgus noteikšanā ir būtiski novērtēt, vai izmantojama viena vai vairāku tirgu definēšanas pieeja, vienlaikus novērtējama bezmaksas pakalpojuma tirgus nozīme attiecīgās platformas darbības sfērā, pastāvošā tīkla ietekme, kā arī novērtējami vienviesošanas un daudzviesošanas apstākļi.

Vērtējot tiešsaistes sludinājumu platformas Latvijā, KP secinājusi, ka šī tirgus kontekstā ir pamatoti izmantot vairāku tirgu pieeju, piemēram, nosakot atsevišķu nekustamo īpašumu tiešsaistes sludinājumu ievietošanas tirgu un atsevišķu tirgu potenciālajiem pircējiem, kā arī atsevišķu transportlīdzekļu tiešsaistes sludinājumu ievietošanas tirgu un atsevišķu tirgu potenciālajiem pircējiem. Atbilstoši šādai vairāku konkrēto tirgu definēšanai iespējamo dominējošā stāvokļa pastāvēšanu būtu jānovērtē pēc netiešās tīkla ietekmes, zīmola efekta, vienviesošanas vai daudzviesošanas apstākļu, apjomradītu ietaupījumu un pārslēgšanās izmaksu kritērijiem.

Izmaiņas esošajā Konkurences likumā digitālo tirgu kontekstā

Analizējot konkrētā tirgus definēšanas un tirgus varas kritērijus, KP aplūkoja arī citu valstu normatīvos aktus, kas saistīti ar digitālo platformu uzraudzību, secinot, ka digitālo platformu raksturīgo īpašību dēļ, piemēram, Vācijā un Itālijā nacionālajā konkurences tiesību regulējumā ir ietvertas konkrētas ar digitālo platformu novērtēšanu vai platformu rīcības ierobežošanu saistītas tiesību normas. Savukārt Latvijā līdz šim pastāvošie konkrētā tirgus definēšanas un tirgus varas instrumenti, lai noteiktu kādas tiešsaistes platformas atrašanos dominējošā stāvoklī, KP vērtējumā varētu nebūt pietiekami.

Līdz ar to gadījumos, kad tiešsaistes platforma Latvijā, kas nerasniedz Eiropas Savienības Digitālo tirgu aktu noteikto vārtziņa statusu, vai situācijās, kur nav iespējams konstatēt platformas dominējošo stāvokli konkrētajā tirgū, taču platformai ir pietiekami liela tirgus vara un spēja ietekmēt konkurentus, klientus un sabiedrību kopumā, godīgas konkurences nodrošināšanas nolūkos KP aicina ar digitālo tirgu saistītos tirgus dalībniekus un nozares asociācijas izteikties par nepieciešamību Konkurences likumā ieviest papildu regulējumu, kas noteiktu tiešsaistes platformu darbību un ar to saistītus pienākumus nacionālā līmenī.

Komunikācijas nodaļa

Paula Pērkone
Komunikācijas speciāliste

+371 68206980

<https://www.kp.gov.lv/lv/jaunums/kp-aicina-diskutet-par-papildu-regulejumu-kas-noteiktu-tiessaistes-platformu-darbibu>